

عنوان مقاله:

مطالعه تطبیقی تاریخ پیشدادیان در جامع التواریخ و مجمع التواریخ

محل انتشار:

دوفصلنامه تاریخ نگری و تاریخ نگاری، دوره 30، شماره 26 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسنده:

محمد رضا غیاثیان - استادیار گروه مطالعات عالی هنر، دانشکده معماری و هنر، دانشگاه کاشان، کاشان، ایران

خلاصه مقاله:

در میان تاریخ نامه های متعددی که در دوره ایلخانی، تاریخ پیشدادیان را روایت کرده اند، جامع التواریخ رشیدالدین ویزگی های منحصر به فردی دارد که در آثار پیشینیان دیده نمی شود. یک قرن پس از رشیدالدین، حافظ ابرو به تقلید از او مجمع التواریخ را با حجمی بسیار بزرگ تر تدوین کرد. این مقاله بر اساس مطالعه کتابخانه ای و به شیوه تفسیری تاریخی و نسخه شناختی به تطبیق این دو اثر با تمرکز بر بخش پیشدادیان می پردازد. این نوشتار به دنبال شناسایی منابع رشیدالدین و حافظ ابرو و نیز تحلیل و تطبیق ساختار این بخش از کتاب آن ها با یکدیگر و نیز تاریخ نامه های متقدم است. برای شناسایی منابع استفاده شده آنان، علاوه بر شاهنامه، آثار دوازده مورخ از سده چهارم تا هشتم هجری قمری بررسی شد. یافته ها نشان می دهد که رشیدالدین از الگوی طبری پیروی کرده که تاریخ شاهان را در میان قصص پیغمبران روایت می کند، اما او نخستین مورخی است که کتابش را بر اساس چهار طبقه شاهان ایران به چهار «طبقه» فصل بندی کرده است. حافظ ابرو الگوی دیگری برگزیده که تواریخ پادشاهان و پیغمبران را به صورت تفکیک شده نقل می کند، ولی آن را با ساختار ابداع شده رشیدالدین درآمیخته و کتابش ساختاری نظام مندتر یافته است. در مقایسه با آثار متقدمان، ساختار جامع التواریخ و مجمع التواریخ به گونه ای است که اهمیت پادشاهان را بیشتر از پیامبران جلوه می دهد.

کلمات کلیدی:

پیشدادیان، تاریخ نگاری ایلخانی، تاریخ طبری، رشیدالدین، حافظ ابرو

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1282153>

